

Οι τροποποιήσεις του Ν 1178/1981 περί αστικής ευθύνης του Τύπου από το άρθρο 110 του Ν 4915/2022

Συγγραφείς: Παναγιώτης Δημητρόπουλος, ΜΔΕ, ΜΔΕ, Δικηγόρος
Μέσο Δημοσίευσης: ΤΝΠ QUALEX, ΔιΜΕΕ, 2/2022, σελ. 194 - 197

Με το άρθρο μόνο του Ν 1178/1981 προβλέπεται η αντικειμενική ευθύνη του ιδιοκτήτη παντός εντύπου, ο οποίος υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση για παράνομη περιουσιακή ζημία καθώς και χρηματική ικανοποίηση για χρηματική βλάβη, οι οποίες προξενήθηκαν από δημοσίευμα που θίγει την τιμή ή την υπόληψη κάθε ατόμου, έστω και εάν η κατά την ΑΚ 914 υπαιτιότητα ή η κατά την ΑΚ 919 πρόθεση και η κατά την ΑΚ 920 γνώση ή υπαίτια άγνοια, συντρέχει στον συντάκτη του δημοσιεύματος.¹

Με το άρθρο 110 του Ν 4915/2022 (ΦΕΚ Α΄ 63/24.3.2022) το οποίο ισχύει από 1.4.2022, πέραν της ανωτέρω αντικειμενικής ευθύνης, θεσπίζεται και η αντικειμενική ευθύνη των μετόχων ή εταίρων των νομικών προσώπων τα οποία είναι ιδιοκτήτες εντύπων που εκδίδονται και διανέμονται στην Ελλάδα, εφόσον η αξίωση του θιγομένου προσώπου, «δεν καλύπτεται για οποιονδήποτε λόγο» από την εταιρία - ιδιοκτήτρια.

Πιο συγκεκριμένα, κατά την εν λόγω διάταξη, την αυτή υποχρέωση αποζημιώσεως με τον ιδιοκτήτη, έχει και ο μέτοχος ή εταίρος που κατέχει άμεσα ή έμμεσα, το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων της εταιρίας - ιδιοκτήτριας του εντύπου.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, με την αντικειμενική ευθύνη του ιδιοκτήτη, η οποία ήδη προβλέπεται στην ελληνική έννομη τάξη, εισάγεται θεμιτός περιορισμός της ελευθερίας του Τύπου, ο οποίος απορρέει από την αρχή της πρόστησης για τις δραστηριότητες των προσώπων που απασχολούνται στο έντυπο, και ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι συντρέχει υποκειμενική ευθύνη στο πρόσωπο του συντάκτη ή του εκδότη-διευθυντή (ΑΠ 782/2005, 1020/2004).

Η επέκταση της αντικειμενικής ευθύνης με την παρ. 1 του άρθρου 110 του Ν 4915/2022 και στους εταίρους ή μετόχους των εταιριών-ιδιοκτητών των εντύπων κρίθηκε σκόπιμη καθώς από την ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου μόνου του Ν 1178/1981 δεν προέκυπτε, κατά την αιτιολογική έκθεση, με σαφήνεια και η δική τους ευθύνη και έτσι προκαλούνταν προβλήματα αναφορικά με την αποτελεσματική απόδοση των ευθυνών του εντύπου σε περίπτωση δημοσίευσης προσβλητικών δημοσιευμάτων.

Περαιτέρω, με την διάταξη του άρθρου 110 παρ. 2 Ν 4915/2022, με το οποίο προστέθηκε παρ. 3 Α΄ περ. γ΄ στο Ν 1178/1981 θεσπίστηκε υποχρέωση των εφημερίδων που εκδίδονται και διανέμονται στην Ελλάδα, περί αναγραφής σε έκαστο φύλλο κυκλοφορίας τους του ονόματος του μετόχου ή του εταίρου που κατέχει άμεσα ή έμμεσα το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών των εταιρικών μεριδίων της εταιρίας -ιδιοκτήτριας του εντύπου.²

Τυχόν παράβαση της υποχρέωσης αυτής, επισύρει την επιβολή από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ), διοικητικού προστίμου 10.000€.

Παράλληλα, με την παρ. 3Α περ. β΄ του άρθρου 110 του Ν 1178/1981, όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 2 του Ν 4915/2022 επιβάλλεται στις εφημερίδες που εκδίδονται και διανέμονται στην Ελλάδα, η αναγραφή των ονομάτων του νομίμου εκπροσώπου, του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης. Σε περίπτωση κυκλοφορίας του φύλλου, χωρίς αναγραφή των ονομάτων των ανωτέρω, επιβάλλεται κάθε φορά (δηλαδή για κάθε κυκλοφορία φύλλου) από το ΕΣΡ διοικητικό πρόστιμο 10.000€.

Τέλος, με βάση την παρ. 3 Α΄ περ. α΄ του Ν 1178/1981, όπως αυτή προστέθηκε με την ανωτέρω διάταξη, επιβάλλεται σε κάθε εφημερίδα που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα, να ορίζει διευθυντή και διευθυντή σύνταξης εκ των μελών επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων. Σε περίπτωση κυκλοφορίας

φύλλου κατά παράβαση της υποχρέωσης αυτής, επιβάλλεται από το ΕΣΡ διοικητικό πρόστιμο 10.000€.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση τα προαναφερθέντα μέτρα διασφαλίζουν την συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων για την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται από την αστική και ποινική νομοθεσία, στις

περιπτώσεις προσβολής της προσωπικότητας και της τιμής μέσω των δημοσιογραφικών εντύπων.

Κοντολογίς, με τις ανωτέρω διατάξεις:

- α) επεκτείνεται η αντικειμενική ευθύνη των ιδιοκτητών των εντύπων και στους μετόχους ή εταίρους που έχουν την πλειοψηφία των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων στις εταιρίες που είναι ιδιοκτήτριες των εντύπων,
- β) επιβάλλεται η υποχρέωση στις εφημερίδες να προσλαμβάνουν σε θέση διευθυντή και διευθυντή σύνταξης μέλη επαγγελματικών σωματείων δημοσιογράφων και
- γ) θεσπίζεται αρμοδιότητα του ΕΣΡ για την επιβολή διοικητικών προστίμων σε περίπτωση παραβίασεως των υπό α' και β' ανωτέρω υποχρεώσεων.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εγείρουν εύλογους προβληματισμούς.

Ειδικότερα:

I. Η επέκταση της αντικειμενικής ευθύνης

Όπως προαναφέρθηκε, με το άρθρο 110 του Ν 4915/2022, ορίσθηκε ότι η αντικειμενική ευθύνη των ιδιοκτητών των εντύπων επεκτείνεται και στους μετόχους ή εταίρους που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα το ήμισυ των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων.

Σημειώνεται ότι την εν λόγω υποχρέωση, οι μέτοχοι και οι εταίροι οι οποίοι κατέχουν την πλειοψηφία των μετοχών, δεν την έχουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με το νομικό πρόσωπο του εντύπου.³ Οι ανωτέρω υπέχουν την εν λόγω υποχρέωση στην περίπτωση κατά την οποία η αξίωση εξ αυτής δεν καλύπτεται, για οποιονδήποτε λόγο, από την ιδιοκτήτρια εταιρία του εντύπου. Με άλλες λέξεις η υποχρέωση προς αποζημίωση των μετόχων - εταίρων λειτουργεί επικουρικά σε σχέση με την εταιρία - ιδιοκτήτρια του εντύπου.

Ζήτημα τίθεται σχετικά με το τι σημαίνει ότι η εν λόγω υποχρέωση ανακύπτει «όταν η αξίωση δεν καλύπτεται για οποιονδήποτε λόγο από την εταιρία». Ο νομοθέτης εν προκειμένω δεν διευκρινίζει εάν ο λόγος «της μη κάλυψης» μπορεί να είναι νομικός ή πραγματικός ή και τα δύο.

Κατά τη γνώμη μας, δεδομένου ότι σκοπός της διάταξης είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος της αποτελεσματικής απόδοσης ευθυνών, η επικουρική ευθύνη των μετόχων προκύπτει προεχόντως στην περίπτωση κατά την οποία δεν μπορεί να καλυφθεί η σχετική υποχρέωση από την εταιρία - ιδιοκτήτρια για οικονομικούς λόγους, ελλείψει περιουσιακών στοιχείων.

Περαιτέρω τίθεται το ζήτημα εάν η σχετική αξίωση κατά των μετόχων ή εταίρων θα πρέπει να εγερθεί ευθύς εξ αρχής με το να καταστούν αυτοί (συν)εναγόμενοι στο δικόγραφο της αγωγής, στο οποίο είναι ήδη εναγομένη η ιδιοκτήτρια εταιρία και με αίτημα προς το Δικαστήριο να υποχρεωθούν και αυτοί να καταβάλλουν στον θιγόμενο - ενάγοντα αποζημίωση σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η κάλυψη της αποζημίωσης που θα επιδικασθεί σε βάρος της εταιρίας - ιδιοκτήτριας του εντύπου ή εάν θα πρέπει αυτό να γίνει σε μεταγενέστερο χρόνο, με έγερση νέας αγωγής μόνο κατά των μετόχων και υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης έχει αποβεί άκαρπη είτε για το σύνολο της επιδικασθείσας απαίτησης είτε για μέρος μόνο αυτής.

Επί του ζητήματος αυτού, με δεδομένο το γράμμα της διάταξης, δεν προκύπτει ασφαλής απάντηση. Πολλώ δε μάλλον, όταν δεν θεσπίζεται με αυτήν σύστημα αλληλέγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης της ιδιοκτήτριας εταιρίας και των μετόχων αυτής αλλά ορίζεται ότι η ευθύνη τους έχει επικουρικό χαρακτήρα και ενεργοποιείται υπό προϋποθέσεις.

Κατά την άποψή μας θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο ενάγων πρέπει να καταστήσει εξ αρχής με την αγωγή του εναγομένους τόσο την ιδιοκτήτρια εταιρία όσο και τους μετόχους ή εταίρους αυτής που έχουν την πλειοψηφία των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων. Αυτή η εκδοχή είναι σύμφωνη τόσο με την οικονομία της δίκης όσο και με το σκοπό της αποτελεσματικής απόδοσης των σχετικών ευθυνών,

Περαιτέρω, ως προς τον κύκλο των προσώπων που μπορεί να καταστούν εναγόμενοι, ερμηνευτικά ζητήματα τίθενται αναφορικά με την έννοια της έμμεσης κατοχής της πλειοψηφίας των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων.

Πιο συγκεκριμένα, ως έμμεση κατοχή μπορεί να νοηθεί τόσο η κατοχή της πλειοψηφίας των εταιρικών μεριδίων μέσω παρένθετων προσώπων (από μέτοχο - εταίρο ο οποίος εμφανίζεται ότι κατέχει ποσοστό μικρότερο του 50% του εταιρικού - μετοχικού κεφαλαίου) όσο και η κατοχή της πλειοψηφίας των μετοχών και των εταιρικών μεριδίων νομικών προσώπων τα

οποία εμφανίζονται ως μέτοχοι - εταίροι με ποσοστό μικρότερο του 50% στην εταιρία - ιδιοκτήτρια του εντύπου.

Στην περίπτωση ύπαρξης παρένθετων προσώπων, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο ενάγων θα πρέπει να αποδείξει την ιδιότητα των παρένθετων προσώπων ώστε να θεμελιώσει την παθητική νομιμοποίηση εταίρων ή μετόχων οι

οποίοι φέρονται ότι κατέχουν ποσοστό μικρότερο του ημίσεος των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων.

Περισσότερο περίπλοκο είναι το ζήτημα της τεκμηρίωσης της παθητικής νομιμοποίησης στην περίπτωση κατά την οποία στο νομικό πρόσωπο της εταιρίας - ιδιοκτήτριας μετέχουν νομικά πρόσωπα, κανένα εκ των οποίων δεν διαθέτει πλειοψηφία των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων, πλην όμως ανήκουν κατά πλειοψηφία ή στο σύνολό τους σε άλλο ή σε άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ως ιδιοκτήτης κατέχων το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων της ιδιοκτήτριας εταιρίας του εντύπου, πρέπει να θεωρείται το πρόσωπο το οποίο κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων των νομικών προσώπων-μετόχων της εταιρίας- ιδιοκτήτριας. Το ζήτημα το οποίο γεννάται εν προκειμένω είναι εάν μπορεί ο ενάγων να καταστήσει εναγομένους και τους μετόχους/εταίρους των μετόχων/εταίρων της ιδιοκτήτριας εταιρίας.

Σε κάθε περίπτωση ελλοχεύει, στο πλαίσιο της τελολογικής προσέγγισης της διάταξης, ο κίνδυνος της υπέρμετρης διέυρυνσης των υπόχρεων προσώπων τα οποία μάλιστα υπέχουν αντικειμενική ευθύνη για το επίμαχο δημοσίευμα που γεννά την υποχρέωση προς αποζημίωση.

Η υπέρμετρη διέυρυνση του κύκλου των εναγομένων δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτονοήτως ως συμβατή με την αρχή της καταλληλότητας καθώς οι ανωτέρω διατάξεις για την αντικειμενική ευθύνη, δεν παύουν να αποτελούν σοβαρούς περιορισμούς της ελευθερίας του Τύπου, χωρίς να διασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση, με την επέκταση της ευθύνης, η σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας απόδοση των σχετικών ευθυνών.

II. Η υποχρέωση πρόσληψης μελών επαγγελματικού σωματείου δημοσιογράφων για τις θέσεις του διευθυντή και διευθυντή σύνταξης

Η υποχρέωση διορισμού διευθυντή και διευθυντή σύνταξης που είναι μέλη επαγγελματικού σωματείου, φέρεται, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, ότι διασφαλίζει την συνδρομή των αναγκών προϋποθέσεων για την άσκηση των δικαιωμάτων του θιγόμενου προσώπου που προβλέπονται από την αστική και ποινική νομοθεσία.

Πλην όμως, η υποχρέωση αυτή συνιστά προληπτικό μέτρο σε βάρος του Τύπου το οποίο απαγορεύεται σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 του Συντάγματος. Για την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται από την αστική και ποινική νομοθεσία, η νομοθεσία προβλέπει, ως ηπιότερο μάλιστα μέτρο, την αναγραφή των ονομάτων του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης στο έντυπο της εφημερίδας, καθιστώντας με τον τρόπο αυτό γνωστή την ταυτότητά τους στα θιγόμενα από τα δημοσιεύματα πρόσωπα και άρα ευχερή την αναζήτηση ευθυνών με την άσκηση σχετικής αγωγής.⁴

Σημειώνεται ότι η δυνατότητα θέσπισης ειδικού προσόντος για την ανάληψη δημοσιογραφικών καθηκόντων δεν μπορεί να συναχθεί ούτε από την παρ. 8 του άρθρου 14 του Σ. σύμφωνα με την οποία νόμος ορίζει τις προϋποθέσεις και τα προσόντα για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος.

Αντιθέτως, μόνος συνταγματικός περιορισμός, ο οποίος απορρέει από την ανάγκη να υπάρχουν πάντοτε αστικοί και ποινικοί υπεύθυνοι για κάθε εφημερίδα ή περιοδικό, είναι η θέσπιση της υποχρέωσης ορισμού διευθυντή σύνταξης με μόνιμη κατοικία και διαμονή στην Ελλάδα, ο οποίος να μην καλύπτεται από ασυλία, ετεροδικία ή άλλο λόγο που αίρει το αξιόπιστο ή παρακωλύει την ποινική του δίωξη, υποχρέωση που ήδη προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου μόνου του Ν 1178/1981.

Σε κάθε περίπτωση, η πρόβλεψη που εισήχθη με το άρθρο 110 παρ. 2 του Ν 4915/2022 περί υποχρεωτικής συμμετοχής του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης σε επαγγελματικό σωματείο δημοσιογράφων, δεν δικαιολογείται ούτε υπό την εκδοχή ότι τα μέλη των επαγγελματικών οργανώσεων δημοσιογράφων είναι περισσότερο αξιόπιστα για την ανάληψη θέσεων ευθύνης στις εφημερίδες στις οποίες εργάζονται, δεδομένου ότι δεσμεύονται από τους Κώδικες Δεοντολογίας των επαγγελματικών τους σωματείων. Και τούτο διότι, πέραν της βασιμότητας της ανωτέρω παραδοχής (αρκεί προς τούτο η επισκόπηση της ημερήσιας διάταξης του Πειθαρχικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ τα τελευταία χρόνια), η θέσπιση ειδικών προσόντων πρόσληψης (συμμετοχή σε επαγγελματικό σωματείο) δεν παύει να αποτελεί προληπτικό μέτρο το οποίο, σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται από το Σύνταγμα. Πολλώ δε μάλλον όταν το συγκεκριμένο προληπτικό μέτρο δεν προκύπτει ότι είναι κατάλληλο και σε κάθε περίπτωση αναγκαίο για την άσκηση των δικαιωμάτων του θιγόμενου προσώπου.

III. Οι νέες αρμοδιότητες του ΕΣΡ

Με τις σχολιαζόμενες διατάξεις, ανατέθηκε στο ΕΣΡ η επιβολή προστίμων στις εφημερίδες οι οποίες δεν συμμορφώνονται με τις ανωτέρω υποχρεώσεις (πρόσληψη διευθυντή και διευθυντή σύνταξης που είναι μέλη επαγγελματικού σωματείου, αναγραφή σε κάθε φύλλο των ονομάτων του νομίμου εκπροσώπου, του διευθυντή και του διευθυντή σύνταξης καθώς και των ονομάτων των μετόχων ή εταίρων που κατέχουν άμεσα

ή έμμεσα το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων).

Τα εν λόγω πρόστιμα είναι ύψους 10.000€ ανά παράβαση και επιβάλλονται κάθε φορά που το σχετικό έντυπο παραβιάζει τις σχετικές υποχρεώσεις.

Με τον τρόπο αυτό δίδεται η δυνατότητα στο ΕΣΡ να επιβάλλει με αλλητάλληλες αποφάσεις του, συνολικώς πρόστιμα εκατοντάδων χιλιάδων ή και εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία θα έχουν ευλόγως ως αποτέλεσμα την οικονομική εξόντωση και την διακοπή λειτουργίας των σχετικών εντύπων.

Σημειώνεται μάλιστα ότι οι εν λόγω κυρώσεις επιβάλλονται ανεξαρτήτως του εάν έχει κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα της κυκλοφορίας του εντύπου λάβει χώρα προσβολή δικαιώματος με τη δημοσίευση προσβλητικών δημοσιευμάτων.

Είναι αμφίβολο εάν η σχετική πρόβλεψη είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας και ιδίως με την αρχή της αναλογικότητας εν στενή εννοία.

Εν προκειμένω απουσιάζει ένα σύστημα αξιολόγησης της παράβασης και η πρόβλεψη για κλιμάκωση των απειλούμενων διοικητικών κυρώσεων στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων (οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, δημοσίευση προσβλητικών δημοσιευμάτων κατά το χρόνο τέλεσης του διοικητικού αδικήματος, τυχόν υποτροπή κ.λπ.).

Περαιτέρω, η ανάθεση της σχετικής αρμοδιότητας ελέγχου στο ΕΣΡ το οποίο έχει αρμοδιότητα με βάση το άρθρο 15 του Συντάγματος, για την άσκηση εποπτείας στην ραδιοφωνία και την τηλεόραση, δεν θα πρέπει να θεωρηθεί επιτυχής. Πράγματι το ΕΣΡ αποτελεί Ανεξάρτητη Αρχή και τα μέλη του απολαμβάνουν εγγυήσεων προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Πλην όμως, όπως είναι γνωστό, αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες κατά την άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου στο κύριο αντικείμενο του δηλαδή στην ραδιοφωνία και στην τηλεόραση.

Είναι, λοιπόν, απορίας άξιο πώς ο νομοθέτης, στο στάδιο αυτό, απένειμε στην Αρχή πρόσθετες αρμοδιότητες οι οποίες μάλιστα θα πρέπει να ασκούνται εντός 10 ημερών από την τέλεση των διοικητικών παραβάσεων, χωρίς μάλιστα να παρέχεται η δυνατότητα για την εκτίμηση της βαρύτητάς τους βάσει αντικειμενικών κριτηρίων.

Ειδικώς μάλιστα για το ζήτημα της παραβίασης της υποχρέωσης αναγραφής του ονόματος μετόχου ή εταίρου που κατέχει έμμεσα το ήμισυ των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων, είναι αμφίβολο εάν το ΕΣΡ θα είναι σε θέση να προβεί σε ασφαλείς κρίσεις ή εκτιμήσεις αναφορικά με την έμμεση ιδιότητα του πλειοψηφούντος μετόχου, εάν προηγουμένως δεν θεσπισθεί ένας μηχανισμός ενημερώσεώς του αναφορικά με την μετοχική σύνθεση, τόσο των νομικών προσώπων - ιδιοκτητών των εφημερίδων, όσο και των μετόχων αυτών.

Συμπερασματικώς, οι ανωτέρω διατάξεις πόρρω απέχουν από το να αποσαφηνίζουν ζητήματα που ανακύπτουν από τον τρόπο καταλογισμού της αντικειμενικής ευθύνης των ιδιοκτητών των εντύπων, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική απόδοση ευθυνών.

Αντιθέτως με αυτές προστίθενται στις αρμοδιότητες του ΕΣΡ, αρμοδιότητες τις οποίες είναι λίαν πιθανό η Ανεξάρτητη Αρχή να μην μπορέσει να τις ασκήσει με τρόπο αποτελεσματικό, ο οποίος σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εναρμονίζεται με τις προστατευτικές για τον Τύπο συνταγματικές διατάξεις.

- ¹ 1. Η εν λόγω διάταξη για την αντικειμενική ευθύνη ισχύει και για τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 10 του Ν 2328/1995 το οποίο ορίζει ότι: «Στο άρθρο μόνο του Ν 1178/1981 (ΦΕΚ Α' 187), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, υπάγονται και οι τηλεοπτικοί και οι ραδιοφωνικοί σταθμοί. Στα κατά το Ν 1178/1981 «δημοσιεύματα», περιλαμβάνονται και οι τηλεοπτικές και οι ραδιοφωνικές εκπομπές». Ο Ν 1178/1981 εφαρμόζεται επίσης αναλόγως και επί προσβολών της προσωπικότητας, οι οποίες συντελούνται στο διαδίκτυο (internet) μέσω ηλεκτρονικών ιστοσελίδων. Βλ. ενδεικτικά ΑΠ 1017/2020.
- ² 2. Σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 3Α του Ν 1178/1981 «Στο έντυπο της εφημερίδας που εκδίδεται και διανέμεται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του εάν ο ιδιοκτήτης είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο και της εταιρικής μορφής με την οποία λειτουργεί, αναγράφεται ο μέτοχος ή εταίρος που κατέχει άμεσα ή έμμεσα το ήμισυ τουλάχιστον των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων». Εν προκειμένω επισημαίνεται το νομοτεχνικά αδόκιμο της διατύπωσης. Η υποχρέωση αναγραφής των ονομάτων των μετόχων και των εταίρων φέρεται να ισχύει και στην περίπτωση της ιδιοκτησίας από φυσικό πρόσωπο, δηλαδή και στην περίπτωση ατομικής επιχείρησης, στην οποία δεν υπάρχουν βεβαίως ούτε εταίροι ούτε μέτοχοι. Προφανώς ο νομοθέτης στην περίπτωση της ατομικής επιχείρησης ρυθμίζει τα σχετικά με την υποχρέωση αναγραφής μόνον του ονόματος του ιδιοκτήτη-φυσικού προσώπου.
- ³ 3. Σημειώνεται ότι το ζήτημα της συνταγματικότητας της αλληλέγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης μετόχων ΜΜΕ κρίθηκε από το ΣτΕ (Ολ.) 1617/2018 στην, όχι απολύτως ανάλογη περίπτωση της της επιβολής διοικητικών προστίμων βάσει του άρθρου 4 παρ. 3 του Ν 2328/1995, το οποίο όριζε ότι τα επιβαλλόμενα στους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς πρόστιμα για παραβιάσεις της ραδιοηλεκτρονικής νομοθεσίας επιβάλλονται από κοινού και εις ολόκληρον και στους μετόχους αυτών που έχουν ποσοστό άνω του 2.5%. Για την έλλειψη συμβατότητας της διάταξης με το πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (άρθρα 49 και 63 ΣΛΕΕ) βλ. την απόφαση C-81/09, Ίδρυμα Τύπου κατά Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, ΔιΜΕΕ 4/2010, 567-574 σχόλιο Χ. Συνοδινός. Μετά από την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 4 αντικαταστάθηκε και πλέον η επιβολή του προστίμου γίνεται μόνο στην εταιρία, στο νόμιμο εκπρόσωπο αυτής καθώς και σε όσα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου της τελούσαν, αποδεδειγμένα, σε γνώση της καταλογισθείσας στην εταιρία παραβίασης της ραδιοηλεκτρονικής νομοθεσίας.

⁴ 4. Βλ. Π. Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα, Α΄, εκδ. Αντ. Ν. Σάκουλα, 2005, σ. 573 και ad hoc τις παρατηρήσεις του Κ. Στρατηλάτη, στον ιστότοπο syntagmawatch, <https://www.youtube.com/watch?v=G1a92uFNHF0&t=22s>.

© 2023 ΤΝΠ Qualex

Qualex